

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. V. Vtrùm Charitas ejusdem intensionis sit in via & in patria?

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

TOM. II.

non quoad unum vel alterum attributum cognoscitur, & consequenter amatur, in patriâ autem Deus per visionem beatificam, omnisque ejus perfectio uno actu cognoscitur, & amatur, cum ergo maxima in horum actuum objectis sit diversitas, eadem erit diversitas in actibus. Respondetur Deum in viâ & cognosci & amari uno actu posse, non solum inadæquatè secundum unum vel alterum attributum, sed quia summum bonum est, omnemque in se perfectionem continet, sicque in actibus amoris Dei in viâ & in patriâ potest frequenter ex parte objecti nulla esse differentia.

Tanta dari potest diversitas actuum amoris Dei in patriâ, ac in viâ.

non plenè & perfectè, sed secundum unum tantum vel alterum attributum cognoscitur, & consequenter amatur, in patriâ autem Deus per visionem beatificam, omnisque ejus perfectio uno actu cognoscitur, & amatur, cum ergo maxima in horum actuum objectis sit diversitas, eadem erit diversitas in actibus. Respondetur Deum in viâ & cognosci & amari uno actu posse, non solum inadæquatè secundum unum vel alterum attributum, sed quia summum bonum est, omnemque in se perfectionem continet, sicque in actibus amoris Dei in viâ & in patriâ potest frequenter ex parte objecti nulla esse differentia. Addo, etiam in patriâ, sicut juxta sententiam quam Tomo præced. Disp. 19. sect. 3. secutus sum, cum possit non tantum una Persona intuitivè videri sine aliâ, sed Essentia sine Relationibus, & unum Attributum sine alio, posse summam esse varietatem in actibus amoris, secundum diversitatem objectorum. Nec est cur actus amoris ortus ex cognitione abstractivâ non habeat idem objectum formale quod habet amor ortus ex cognitione intuitivâ. Denique quod actus amoris in patriâ sit necessarius, in viâ liber, non arguit distinctionem specificam; libertas enim & necessitas sunt circumstantiæ tantum accidentales; unde, ut ostendi Disputatione 24. de animâ, sect. 5. idem numero actualiter fertur in necessarium transire potest, & è contra.

SECTIO QUINTA.

Vtrum Charitas ejusdem intensiois sit in viâ, & in patriâ.

I. Circa intensioem Charitatis in viâ & in patriâ dupliciter procedere potest questio.

Duplex perfectio Charitatis.

II. Prima sententia est Charitatem in patriâ esse simpliciter perfectiorem Charitate viâ.

Summa Beatissima Virginitas fuit in hac viâ Charitas.

PROCEDERE potest questio vel de eodem habet habitum Charitatis in patriâ, quàm habuerit in viâ, vel de diversis subjectis, an scilicet in aliquo viatore inventa sit, aut inveniri possit Charitas intensior, quàm in beato. Quia verò nonnulli questionem hanc confundunt cum perfectione Charitatis, notandum perfectionem Charitatis, esse posse duplicem, intrinsecam quæ in intensione consistit, & extrinsecam, ratione scilicet status beatitudinis, per quam habet Charitas quod amitti non possit, sed Deus semper Beatis sine intermissione ametur. De hac perfectione hic in præfenti non loquimur, sed de præcedente.

Quoad intensioem ergo existimant nonnulli Charitatem in patriâ esse absolute intensiorem Charitate viâ: ita Azor tomo primo, lib. 9. c. 3. quæst. 8. dicens esse communem Theologorum sententiam. Idem docet Lorca 2. 2. Disp. 18. sect. 3. num. 7. ubi ait quemlibet Sanctum primo instanti beatitudinis tot gradus intensiois Charitatis accipere, ut Charitas minimi Sancti excedat in intensioe Charitatem cujusvisque viatoris, illâ tantum Charitate exceptâ, quam in viâ habuit Beatissima Virgo, hujus enim Charitas ob maximam quam habuit dignitatem & excellentiam, etiam in viâ longè fuit perfectissima, utpote quam à primo conceptionis instanti ad ultimum vitæ instans tam in somnis, quàm in vigiliâ sine ullâ interruptione auxit, & novis semper incrementis in omni perfectione sanctitatis, gratiæ & Charitatis progressâ est, sicut Aurora usque ad perfectum diem.

Nec ab horum auctorum sententiâ discrepare videtur Caietanus, quamvis obscure hac in re loquendo ita mentem suam tenebris quibusdam involvat, ut ægrè percipi possit quid velit. Dicit itaque statum viæ & patriæ esse quasi ætatem puerilem & virilem: unde, inquit, Charitas patriæ perfectiones omnes Charitatis viæ altiore & eminentiore modo continet, ergo illam multis gradibus superat. Sed hæc Caietani ratio solum probat id quod numero primo notavi, nempe Charitatem patriæ superare Charitatem viæ in perfectione extrinsecâ, ratione scilicet status beatitudinis, à quo statu habet quod amitti nequeat, sed beatus affectu amoris in Deum semper tendat, nec eum unquam valeat intermittere; nil tamen probat de perfectione Charitatis intrinsecâ, seu intensioe graduum.

Alio ergo modo hanc majorem perfectionem explicat Caietanus, ex parte scilicet objecti, majore scilicet illius approximatione, & ex parte subjecti, nempe secundum majorem attentionem, seu conatum ipsius, qui actum amoris elicit; quantumcumque verò, inquit, quis hujusmodi conatum adhibeat, qui est modus Charitatem eliciendi in viâ, nunquam tamen pertinet ad charitatem patriæ, ubi, ut loquitur ipse: Anima expedita à visione enigmaticâ, & posita in facili visione Dei, in ipsum totaliter actualiter fertur; quod impossibile est convenire viatori. Quo fit, ut quantumcumque aliquis proficiendo in hac viâ appropinquet ad Deum; magis ac magis in charitate crescendo, nunquam pervenire possit ad hoc, ut totaliter actualiter amet Deum, sicut videns illum facie ad faciem: hæc ille. Sed contra: hæc enim facilitatem quidem & feliciter ostendunt esse amorem Dei in patriâ, quàm in viâ, non tamen intensiorem; facilitatem, quia minore labore ac difficultate elicitur, imò ex infinitis Dei perfectionibus clarè visis rapitur voluntas, & in Deum necessariò fertur; feliciter, quia ut jam dictum est, in illo statu elicitur ubi bonorum omnium habet concomitantiam, & nunquam potest intercidere.

Prima Conclusio: Charitas quoad perfectionem intrinsecam, seu intensioem, perfectior esse potest in aliquo viatore, quàm in aliquo beato, idque non quoad habitum tantum, sed etiam quoad actum. Hoc inde clarè ostenditur; quis enim dicit habitum Charitatis, quem in cælo habet infans aliquis statim post baptismum è vitâ decedens, & in cælum receptus, esse æqualis intensiois cum habitu Charitatis eximii alicujus Sancti, etiamnum in hac vitâ degentis, qui se per multos annos in ferventissimis amoris Dei actibus exercuit, & habitum miris incrementis auxit, atque ad summam perfectionem perduxit. Quod à fortiori de habitu Charitatis Beatissimæ Virginis, dum adhuc in terris degeret, asserendum.

Hoc etiam facile probatur de intensioe actuum Charitatis, seu amoris Dei, qui in hac vitâ per habitum Charitatis à viatore eliciuntur, posse scilicet eos, actibus alicujus beati in intensioe esse perfectiores. Quid enim obstat, ut quis in hac vitâ degens actum Charitatis eliciat habitui, quem hic habet, in intensioe æqualem, cum principium sufficiens habeat ad hujusmodi actum eliciendum, unde non est cur eum, si velit, ad agendum non applicet: cum ergo, ut proximè ostensum est, aliquis in hac vitâ habeat Charitatis habitum intensiorem habitu Charitatis alicujus beati,

III. Quid de Charitate in viâ & patriâ dicitur? scilicet Caietanus.

IV. Non sufficit Caietanus, scilicet de diversitate Charitatis ex parte objecti & subjecti.

Facilior est actus Charitatis in patriâ, quàm in viâ, non tamen intensior.

V. Charitas intensior perfectior esse potest in aliquo viatore, quàm in patriâ.

VI. Idem ostenditur de aliis Charitatibus in hac vitâ ex vi habitus Charitatis elicitur.

SECTIO SEXTA.

Argumenta contententia Charitatem patrie superare in intensione Charitatem viae.

beati, actus etiam Charitatis habere poterit actibus Charitatis illius beati intensiores. Ex quibus constat, non subsistere quod ait Caietanus citatus, minimam scilicet Charitatem patrie includere omnem perfectionem Charitatis, quam quis habet in via; jam enim ostendimus non semper includere omnem intensiorem Charitatis viae, intensio autem est aliqua perfectio.

VII. Secunda conclusio: Si sermo sit de eodem subiecto, probabilis mihi videtur, habitum Charitatis, quem beatus habet in patria, non excedere intensiorem habitus, quem habuit in via. In alia tamen perfectione, tam habitus, quam actus, etiam minus intensi in beatis excedunt habitus & actus, etiam intensissimos viatoris: est contra auctores num. 2. citatos.

VIII. Ratio primae partis est, nullum enim est fundamentum, ut postea ostendetur, quare gratia omnibus, quae bonis actibus hic elicitis, vel quae Sacramentorum susceptioni debetur, non statim conferatur, sed ad ingressum patrie differatur, nulla autem ratione dicendum gloriam in patria esse in quoquam maiorem gratia, cum gratia, ut docent passim Theologi, sit radix gloriae, & haec ipsi in gradibus respondeat. Multo vero minus est probabile, gradus aliquos gratiae aut gloriae initio beatitudinis cuiquam merè gratis conferri, tunc enim post hanc vitam non reciperemus prout gessimus, contra illud Apostoli 2. ad Corinthios, cap. 5. vers. 10. Omnes enim nos manifestari oportet ante tribunal Christi, ut referat unusquisque propria corporis prout gessit, sive bonum, sive malum. Secundum vero hunc dicendi modum, non prout gessimus, sed sine comparatione plus quam gessimus, reciperemus. Quoad actus quidem Charitatis, remissiores plerumque sunt in via, quam in patria, nil tamen obstat, ut ostensum est, quo minus in via per habitum Charitatis eliciatur actus aliquis aequè intensus, atque est ullos actus Charitatis in patria. Hanc proinde sententiam tenet Suarez de Reviviscencia meritorum, Disp. 2. Sect. 3. num. 50. & Tomo 4. in 3. partem, Disp. 47. Sect. 2. n. 5. Malderus 2. 2. quaest. 24. artic. 2. Tannerus quoad habitum, hic, Disp. 2. quaest. 2. dub. 3. Coninck, & alii.

Non dantur liberaliter initio beatitudinis gradus aliqui gratia & gloria.

IX. Secunda conclusionis pars, quod scilicet, quamvis habitus Charitatis in via & in patria sint in intensione aequales, in alia tamen perfectione Charitas patrie excedat Charitatem viae, praeter dicta probatur; Charitas namque in patria est firma, constans, perpetua, necessaria & indefectibilis, & omnis, etiam minima macula perfectissimè expers ratione status beatifici, qui, ut est honorum omnium complexio, ita & malorum exclusio. Deinde in via ratione tentationum, aliarumque identidem occurrentium molestiarum, retardatur homo ab amore Dei eliciendo, & non nisi aegre interdum hunc actum elicit: at verò in patria nihil est quod eum hac in parte retardet, sed omni ablato impedimento, in Deum toto affectu voluntas rapitur, aeternumque rapitur, nullam unquam, vel intermissionem habitura, vel remissionem. Nec parum ad Charitatis in patria commendationem facit, quod multò perfectius rationem amicitiae sortiatur, quam in via, ob perfectissimam scilicet conjunctionem cum Deo, bonorumque communicationem: propter quae Scriptura & Patres Charitatem viae pueritiae comparant, Charitatem vero patrie aetati virili.

In via multa ab amore Dei retardant, in caelo nihil.

Charitas in patria est perfectior in ratione amicitiae.

OBJICIES primò: Christus Matthaei II. cum dixisset: Inter natos mulierum non superavit major Ioanne Baptista, statim subiungit: Qui autem minor est in regno caelorum, maior est illo. Confirmatur: Scriptura siquidem, ut proxime diximus, Charitatem patrie aetati virili comparat, Charitatem autem viae pueritiae: hinc Apostolus I. ad Corinthios 13. sic habet: Cum essem parvulus, loquebar ut parvulus, sapiebam ut parvulus; quando autem factus sum vir, evacuavi quae erant parvuli. Quo loco etiam alia habet, quibus Charitatem patrie longè praefendam censet Charitati viae. Deinde sacrae litterae Charitatem viae conferunt cum aurora, Charitatem vero patrie cum meridie, seu luce clarae diei, ergo haec Charitas est illa in intensione multò perfectior.

I. Obij. Sacras litteras docere Charitatem patrie esse semper intensiorem Charitate viae.

Ad argumentum respondetur; non aliud eo loco velle Christum, quam minimum Sanctum in caelo, seu beatum esse D. Joanne Baptistam majorem, tum ob perfectiorem Dei notitiam, rerumque aliarum cognitionem, quam clara illa & beatifica visio confert, quae haud dubio praestantior longè est omni cognitione, quae in hoc mundo habetur, tum ob gratiam & Charitatem, non quoad intensiorem, quoad hanc enim, ut ostensum est, gratia & Charitas iusti alicujus in hac vita saepe excedit Charitatem multorum in patria, sed ob firmitatem, constantiam, indefectibilitatem, & alia, quae Sectione precedente, num. 9. sunt posita.

II. Quo sensu minimus in caelo major tunc fuerit S. Ioanne Baptista.

Ad confirmationem eodem modo respondetur, Charitatem scilicet viae ideo comparari aurorae & pueritiae, Charitatem vero patrie clarae luci & aetati virili, non ob maiorem intensiorem graduaalem, ut jam declaratum est, sed ob alias perfectiones, quae Charitati in statu beatitudinis peculiariter competunt, & habentur loco proxime citato. Deinde Apostolus loco illo I. ad Corinthios 13. solum agit de Scientia, quae absque omni dubio praestantior multo erit in patria, quam sit illa, quam habemus in hac vita.

III. Cur Charitas patrie comparatur aetati virili, Charitas autem viae pueritiae.

Objicies secundò: Actus voluntatis sequuntur actus intellectus, ergo quo perfectius Deus cognoscitur, eo perfectiores circa eum excitantur actus amoris; cum ergo per visionem beatam clarius longè representetur Deus, quam per ullam cognitionem viae, perfectius etiam amabitur in patria, quam in via. Sed contra: hoc enim probaret, non intensiorem tantum, sed alterius etiam speciei esse Charitatem patrie à Charitate viae, quod tamen falsum esse ostendimus supra, Sectione quartà; diversa siquidem cognitio sola non variat speciem actus amoris, cum, ut ibidem diximus, sit solum diversa obiecti applicatio. Contra secundò, hinc namque sequeretur Charitatem minimi Beati esse intensiorem Charitate, quam ipsa Beatissima Virgo in hac vita habuit, quod tamen nec ipsi auctores contrariae sententiae affirmant. Dico itaque tantum probare hoc argumentum, Charitatem in patria esse perfectiorem Charitate in via perfectione extrinsecà & accidentaria, firmitatis, constantiae,

IV. Clarior cognitio Dei in patria arguit perfectiorem Dei amorem, non intensiorem.

Sola diversitas cognitantis non variat speciem amoris in via & in patria.